

Rakouská meziválečná architektura - Architektura rudé Vídně v Praze

Author: COMPRESS/zs | Published: 14.07.2010

Výstava fotografií Waltera Zedniceka v Rakouském kulturním fóru v Praze prezentuje vídeňská architektonická díla z let 1919 až 1939, která natrvalo zformovala podobu města Vídně. Fotografie architektury obytných staveb, mateřských škol, pracovních úřadů a lázní působivě ozřejmují bohatství rozmanitých architektonických forem a stavebních typologií v rámci komunální architektury ve Vídni a vybízejí k novým úvahám o těchto mezinárodně uznávaných architektonických dílech.

Pozoruhodné úspěchy v komunální i sídlištní architektuře byly dosaženy díky dílům známých vídeňských architektů, kterými byli Adolf Loos, Josef Frank, Margarete Lihotzky a Franz Schuster, stejně jako mnoha vstřícných městských radních, úředníků a „nezávislých“ poradců (např. Otto Neurath, Josef Scheu a Hans Kampffmeyer). Touto unikátní stavební realizací reflektující solidaritu a socialistický způsob života vyniká tato epocha až dodnes a je jí možné vysledovat na mnoha stavbách po celé Vídni.

Ve Vídni, která vedle Frankfurtu nad Mohanem, Berlína, Amsterdamu a Moskvy, v oblasti sociálních obytných staveb vedla, nebyly zakládány zcela nové městské části, ale důmyslným zastavěním proluk a slučováním nezastavěných ploch vznikla řada obytných domů, které se svým vnějším vzhledem, a pokud to bylo možné i dvory plnými zeleně, markantně odlišovaly od okolních domů. V době austromarxismu byly sice upřednostňovány výškové budovy, které byly ovšem rafinovaně kombinovány s přízemními stavbami a rozvolňovány sídliště z rodinných domů či dvojdomků s velkými užitkovými zahradami.

Monumentální budovy odrážely jednu etapu vídeňských dějin, která byla dalekosáhle ovlivněna sociálními potřebami dělnické třídy. Obrovská bída a tíživý nedostatek bytů mezi vídeňským dělnictvem bezprostředně po válce byly hlavním důvodem jedinečného úspěchu autonomního hnutí pro výstavbu sídlišť, které správa města Vídně levným stavebním materiálem a bezplatnými stavebními pozemky na okraji města, a alespoň v počátcích též politicky, podporovala. Protože v té době patřila ve Vídni, vzhledem k vysokým nákladům, koupelna a ústřední topení stále k luxusnímu vybavení, byla v každém obecním dvoře vytvořena místa pro setkávání a očistu těla - koupelny a lázně, ve kterých se mohli obyvatelé pravidelně setkávat a bavit. Správa města poskytovala nejen možnosti bydlení, ale také komunální zařízení. Jen v letech 1923 až 1933 bylo postaveno 63.754 sociálních bytů, 2.155 obchodních provozoven a 5.257 malých sídlištních celků ve 42 sídlištních skupinách.

Zatímco komunální stavby byly pro křesťansko-sociální opozici pouze jakýmsi „proletářskými masovými shromaždišti“, která jen rozbíjela rodiny, odsuzovali kritici v řadách levice tyto nabubřelé „lidové bytové paláce“ jako maloměšťácké přání a mocenské libůstky radničních byrokratů. Ačkoliv prototypové „lidové bytové paláce“ se svojí „architecture parlante“ (hovořící architektura), Jakob-Reumann-Hof, Karl-Seitz-Hof a Ferdinand-Lassalle-Hof, dokonce pozdější (méně dekorativní) rozvolněné superbloky George-Washington-Hof, Karl-Marx-Hof i stalinistický Engelsplatz-Hof svědčily o austromarxistickém smýšlení, chybí v oficiálních prohlášeních politiků vídeňské radnice té doby jakýkoliv náznak, že by komunální architektura sloužila jako nástroj politické moci a řízení či stranické propagandy. V Rudé Vídni se kromě toho formovaly různorodé organizační formy a instituce vedoucí k ucelené reformní politice, která měla provázet „nového člověka“ od kolébky až do hrobu.

Kdy: 5. srpna - 30. září 2010; po - pá 10:00 - 13:00 a 14:00 - 16:00 (kromě rakouských a českých svátků a akcí Rakouského kulturního fóra)

Kde: Rakouské kulturní fórum (RKF), Jungmannova 19, Praha 1, 1. patro

Prameny / další informace:

WEIHSMANN, Helmut: „Das Rote Wien oder ´rot brennt es am Horizont´“, in ZEDNICEK, Walter, „Architektur des Roten Wien“, Verlag Walter Zednicek, Wien, 2009;

<http://www.wienerarchitektur.at/...kationen.php?...>;

<http://www.wieninternational.at/de/node/2555>;

<http://www.dasrotewien.at>

Fotografie:

1 - Karl-Marx-Hof, Pohled z náměstí Ehrenplatz

2 - Sandleitenhof, Rosenackergasse 12a

14.07.2010 08:00, COMPRESS/zs